

POSUDEK OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Název práce: **Vliv ukrajinského konfliktu na mobilitu obyvatelstva**

Autor práce: **Bc. Jan Křen**

1. Obsah práce

Cíle, výzkumné otázky, hypotézy (*přiměřenost cílů, geografický charakter a relevance cílů, teoretické podložení hypotéz aj.*)

Předkládaná práce přesně stanovuje cíle výzkumu, které odpovídají formátu diplomové práce. Téma je geograficky, sociálně i historicky přesně vymezeno, cíle jsou jasně definovány a hypotézy jasně popsány s potřebným teoretickým základem. Teoretický rámec práce široce vymezuje třetí kapitola. V ní autor rozebírá základní teoretické práce o migraci, vysvětluje přijatou terminologii a probírá různé přístupy k definování různých typů migrace a migrantů, stejně jako okolností, za níž k migraci dochází.

Práce s literaturou (*teoretické ukotvení práce, diskuse a kritické zhodnocení literatury aj.*)

Autor jasně prokazuje své schopnosti při práci s odbornou literaturou. Za prvé – rozsah použité odborné literatury a dalších zdrojů je – vzhledem k formátu diplomní práce – obdivuhodný. Za druhé - diplomant rovněž perfektně zvládá zapojení získaných informací z literatury do textu a dokáže pomocí teoretických prací vytvořit rámec svého tématu a kategorizovat získané konkrétní informace. Vynikající dojem jen kalí skutečnost, že –až na dvě výjimky – chybí zcela odpovídající literatura ukrajinojazyčná a ruskojazyčná, příp. polská.

Metodika práce (*vhodnost aplikovaných metod, kvalita a vhodnost použitých dat aj.*)

Kapitola pátá podrobně popisuje metodiku, kterou diplomant zvolil, a její použití v praxi. Metoda kvantitativního a kvalitativního výzkumu je zde vhodně použita pro získání relevantních dat, na nichž následně autor staví své závěry. Autor využil široké spektrum reprezentativních informačních zdrojů i osobních rozhovorů s migranty. Jistým – nikoliv však nepřekonatelným – omezením se jeví autorova jazyková bariéra a nízký počet informantů. Způsobu přípravy, vyhledávání informantů, volbě otázek a zpracování odpovědí podle předem připravených kategorií však není co vytknout.

Práce bohužel trpí řadou drobných faktických chyb, terminologických lapsů a nepřesných tvrzení tykajících se především historického vývoje Ukrajiny, uvedme zde některé:

s. 32 připojení Ukrajiny k Rusku byl komplikovaný proces, který se nezavršil Perejaslavskou smlouvou, ale naopak jí teprve začal;

s. 33 nelze proti sobě klást termíny *ortodoxní náboženství* x *křesťanské Polsko*, ortodoxie je přece také křesťanství;

s. 34 v meziválečném období nelze označovat západní Ukrajinu (součást tehdejšího Polska) za

„demokratickou“;

s. 35 v líčení nepokojů z přelomu let 2013/2014 spojených s kyjevským Majdanem nebylo zmíněno několik podstatných prvků (účast extrémistických skupin na kyjevském převratu, aktivity představitelů cizích států apod.);

s. 37 velmi nepřesně jsou líčeny moderní dějiny Krymu – není pravda, že by Rusko ovládalo poloostrov jen 70 let, od roku 1783 bylo území bývalého Krymského chanátu pod přímou kontrolou Ruska a následně i Sovětského svazu s malými přestávkami epizodické vlády bílých generálů (1919-1920) a nacistické okupace (1941/1942-1944); věta „Často se o tomto ‚daru‘ říká, že byl Chruščov opilý, když se vzdal Krymu.“ není nijak doložena relevantními zdroji;

s. 38 tvrzení o tom, že účastníci anti-majdanů na východní a jihovýchodní Ukrajině byli placeni, není podloženo relevantními zdroji

Tyto nepřesnosti se však netýkají hlavního tématu práce, proto na celkové hodnocení by neměly mít větší vliv.

Analytická část práce (*správnost a interpretace výsledků, detailnost, struktura a provázanost analýzy*)

Autor ve čtvrté kapitole jasně a srozumitelně předložil své hypotézy, které klasifikoval na základě východisek vyplývajících z děl, z nichž čerpal teoretický základ své práce. Uvedená data pocházejí z důvěryhodných zdrojů, diplomant je podrobně vyložil, srovnal a interpretoval. Text doprovází odpovídající množství grafů a tabulek, z nichž jasně vyplývá poměr mezi migrací z ukrajinského území do okolních států a konfliktem na východě Ukrajiny. Diplomant přesvědčivě dokazuje, že tento konflikt měl největší dopad na přesuny obyvatelstva z Ukrajiny do Ruské federace, naopak menší či zanedbatelný vliv měl konflikt na migraci do dalších tradičních cílových destinací ukrajinské migrace – Polska a České republiky. Zároveň je významné konstatování, že konflikt změnil četnost migrace v jednotlivých ukrajinských regionech – tradiční regiony vystěhovalectví na západě země byly dočasně předstihnuty východem státu.

Celá analytická část je logicky strukturovaná, provázaná a detailně podložená zdroji i daty, na jejichž základě autor přesvědčivě předkládá konkrétní závěry.

Závěry práce (*odpovědi na výzkumné otázky, zasazení závěrů do širšího kontextu výzkumu aj.*)

Autor prokázal platnost či pochybnost hypotéz, které vyslovil na začátku analytické práce:

potvrzení souvislosti migrace a konfliktu, jejíž intenzita se však liší ohledně cílových destinací (silná v případě Ruska, menší či zanedbatelná v případě Polska a ČR);

potvrzení pravděpodobné souvislosti mezi sociálními vazbami a cílovou destinací;

nepotvrzení předpokladu, že většinu migrantů představují ženy a děti, resp. omezená platnost tohoto tvrzení;

nepotvrzení předpokladu o fázovém přesunu migrantů z Ukrajiny do ČR.

Všechny tyto závěry byly podloženy přesvědčivou analýzou dat a doloženy detailním výkladem a doprovodnými materiály. Autor navíc upozorňuje na jistá úskalí, která vyplývají z neúplnosti komplexních dat a informací týkajících se ukrajinského konfliktu v poslední kapitole „Diskuse“, kde zároveň hledá nejbližší analogie, přičemž ji nachází v guzínsko-abcházském konfliktu. Zde by bylo

možné doplnit ke srovnání i poměry v chorvatsko-srbském konfliktu na území Chorvatska (1991-1995) či srbsko-albánském střetu na území Kosova (1997-2004).

2. Formální náležitosti práce (zatrhněte Vaši volbu)

Formální úprava: výborná / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Stylistická úroveň: výborná / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Citační úroveň: výborná / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Komentář (vč. kvality grafiky, (ne)přiměřenosti délky práce aj.)

Poněkud rušivě působí nevhodné používání velkých písmen a časté překlepy.

3. Souhrn

Celkové zhodnocení práce (vč. přínosů práce, provázanosti teoretické a analytické části aj.)

Jedná se o dobře strukturovanou práci, téma je zpracováno podrobně a poctivě, formální nároky na úroveň diplomní práce jsou splněny, koncepce textu působí dojmem uzavřeného a promyšleného celku, závěry jsou představeny na základě relevantních a prověřených dat. Zpracování této tematiky je nepochybným přínosem pro české prostředí, ocenit je třeba i výzkum, který autor pro svoji práci provedl. Výše uvedené výtky se týkají nedostatků buď formálního, nebo pro hlavní téma marginálního charakteru. Doporučuji práci k úspěšné obhajobě s hodnocením **výborně**.

Předloženou práci **doporučuji / nedoporučuji** k obhajobě. (zatrhněte Vaši volbu)

Otázky k obhajobě

Jak významnou cílovou destinací pro ukrajinskou migraci je v období ukrajinského konfliktu Slovensko?

Datum: 4. ledna 2019

Autor posudku: Mgr. Michal Téra, PhD.

Podpis: